

Dosarul nr. 2ra-361/22
2-19174295-01-2ra-04042022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (jud. V. Hudoba)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. D. Fugenço, A. Mironov, L. Caraianu)

DECIZIE

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Alexandr Cerveni,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Alexandr Cerveni
cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 14 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat,

c o n s t a t ă:

La 31 octombrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.23), Întreprinderea Mixtă
„INCASO” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare Î.M. „INCASO”
S.R.L.), reprezentată de avocatul Eugeniu Bujoreanu, a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Alexandr Cerveni, solicitând încasarea datoriei în mărime de
4320,00 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 500,00 de lei și a
cheltuielilor de judecată privind plata taxei de stat în sumă de 270, 00 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, între Organizația de
Microfinanțare „SEBO CREDIT” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare
O.M. „SEBO CREDIT” S.R.L.), în calitate de împrumutător și Alexandr Cerveni, în
calitate de împrumutat, la data de 19 iunie 2017, a fost încheiat un contract de
împrumut.

Totodată, a menționat că, pentru nerespectarea graficului de rambursare a
împrumutului, debitorul s-a angajat să plătească pe lângă suma ratelor de plată a
împrumutului, rata dobânzii, comisionul de oferire a numerarului, comisionul de
administrare a împrumutului și o penalitate contractuală, care se raportează duratei
de întârziere.

O.M. „SEBO CREDIT” S.R.L. și-a onorat obligațiunea, transferând pârâtului
suma împrumutului. Deși, O.M. „SEBO CREDIT” S.R.L. și-a respectat
obligațiunea, Alexandr Cerveni nu și-a onorat obligațiunile conform contractului.

Prin notificările expediate recomandat în adresa debitorului, ultimul a fost
înștiințat despre nerespectarea clauzelor contractuale. Ulterior, prin reclamație,
Alexandr Cerveni a fost informat repetat despre nerespectarea clauzelor
contractuale, despre rezilierea anticipată a contractului și necesitatea returnării

împrumutului, remunerației contractuale (rata dobânzii, comisionul de oferire a numerarului, comisionul de administrare a împrumutului) și a penalităților calculate conform contractului.

Datoria pârâtului a fost cesionată de către O.C.N. „SEBO CREDIT” S.R.L. către Î.M. „INCASO” S.R.L. Astfel, la data adresării în instanță, datoria pârâtului constituia suma de 4320,00 lei, formată din: costul total al împrumutului restant în mărime de 2700,00 de lei; comisionul pentru furnizarea creditului-0,00 lei; dobânda restantă conform contractului -0,00 lei și penalitatea contractuală în mărime de 1620,00 de lei, adică 1% din suma datoriei restante pentru o perioadă de 100 de zile.

Prin hotărârea din 22 martie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Î.M. „INCASO” S.R.L. și s-a încasat de la Alexandr Cerveni în beneficiul Î.M. „INCASO” S.R.L. suma de 4320 de lei cu titlu de datorie totală în baza contractului de împrumut nr. AG5494039 din 19 iunie 2017, suma de 270 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru plata taxei de stat și suma de 500 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia din 14 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat s-a respins ca fiind neîntemeiat apelul declarat de Alexandr Cerveni și s-a menținut fără modificări hotărârea din 22 martie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

La 07 decembrie 2021, Alexandr Cerveni a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 14 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că, prin decizia instanței de apel s-a menținut hotărârea primei instanțe, care este ilegală și neîntemeiată.

Totodată, a menționat că la baza raportului juridic obligațional dintre părți, se află contractul de împrumut nr. AG5494039 din 19 iunie 2017, încheiat cu O.M. „SEBO CREDIT” S.R.L.

Recurentul a susținut că, Î.M. „INCASO” S.R.L. nu a prezentat informația precum că din aceasta datorie de 2700 de lei a fost achitată suma de 567 de lei, astfel suma restantă constituie 2133, 00 lei.

Cu referire la prevederile art. 624 alin. (1)-(3), art. 625 alin. (1), (2) Cod civil, a indicat că, neexecutarea obligațiilor contractuale sau executarea necorespunzătoare sau tardivă, reprezintă o faptă care generează un raport juridic de răspundere contractuală, conținutul căruia se reduce la dreptul creditorului de a pretinde despăgubiri pentru neexecutare și obligația debitorului de a plăti aceste despăgubiri. Precum rezultă din definiția dată de legiuitor în art. 624 alin. (1) Cod civil, clauza penală constituie un mijloc de garantare a executării obligațiilor, o evaluare convențională și prealabilă a eventualelor prejudicii pe care debitorul va fi obligat să le plătească în cazul neexecutării prestației la care s-a îndatorat. Ea poate fi stipulată fie în contractul ce dă naștere raportului obligațional, fie într-o convenție ulterioară încheiată înainte de momentul în care intervine neexecutarea prestațiilor datorate de debitor. Condițiile de fond ale clauzei penale sunt aceleași ca și ale contractului principal la care se referă, ținându-se, însă, seama și de caracterul ei accesoriu, de vreme ce validitatea obligației principale constituie o condiție esențială pentru existența clauzei penale.

În condițiile pct. 2.6 din contract, pentru neachitarea împrumutului debitorul va plăti o penalitate în mărime de 1% pe zi. În temeiul art. 624 alin. (1) Cod civil și în baza clauzei contractuale prevăzute la pct. 2.6 al contractului de împrumut, a apărut

obligăția de a achita penalitatea, în cazul neexecutării obligațiilor ce rezultă din contract.

Textul clauzei contractuale conținute în pct. 2.6, confirmă aplicarea prevederilor art. 712 alin. (1) Cod civil, conform cărora clauzele contractuale standard sunt toate clauzele formulate anticipat pentru o multitudine de contracte, pe care o parte contractantă (utilizator) le prezintă celeilalte părți la încheierea contractului. Este indiferent dacă prevederile formează un document separat sau sunt parte a documentului ce reprezintă contractul, de asemenea nu contează numărul condițiilor și forma contractului.

În scopul protejării părții care acceptă clauze contractuale standard, legislatorul a instituit norme speciale care reglementează problema clauzelor contractuale standard (clauze contractuale generale). Raportând situația de fapt la prevederile art. 716 alin. (1), (2) Cod civil, a afirmat că, clauza contractuală prevăzută în pct. 2.6 al contractului de împrumut nu este compatibilă cu principiile de bază (esențiale) ale reglementărilor de la care derogă, la caz art. 624 alin. (1), 619 alin. (1) Cod civil.

Totodată, cu referire la mărimea penalității de 1% pe zi pentru fiecare zi de întârziere, a opinat că, aceasta îl prejudiciază disproporționat, contrar principiilor bunei-credințe.

Contrar prevederilor art. 5 alin. (1) și (2) din Legea nr.202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori (în redacția în vigoare în perioada de referință), O.M. „SEBO CREDIT” S.R.L. nu i-a furnizat informațiile necesare care să îi permită să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de împrumut, cu cel puțin 15 zile înainte de semnarea contractului, or, la materialele cauzei nu se regăsește nici un înscris în acest sens. Astfel, clauzele sunt abuzive, prin faptul că împreună cu alte prevederi din contract, creează în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Drept urmare, prima instanță greșit a admis pretențiile reclamantului cu privire la încasarea penalității în mărime de 1620 de lei. În context, hotărârea primei instanțe este pasibilă casării în această parte, iar pretențiile urmează a fi respinse.

Totodată, având în vedere că pretențiile urmează a fi admise parțial, urmează a fi compensate cheltuielile de judecată pentru plata taxei de stat în mărime de 63,99 de lei, proporțional pretențiilor admise, cu respingerea în rest a pretenției date.

Instanța de fond nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a litigiului.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, conform scrisorii date cu 05 aprilie 2022 (f.d.162) și a fost recepționată la 07 aprilie 2022, conform avizului de recepție (f.d.164).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 14 octombrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 07 decembrie 2021, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 18 mai 2022 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecății, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Alexandr Cerveni și va menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din perspectiva prevederilor art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În virtutea alineatului doi al aceluiași articol, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pornind de la faptul că în sistemul legislației noastre procesuale, instanța de judecată este obligată să soluționeze procesul limitându-se la obiectul acestui în sensul formulat prin acțiune și, după caz, concretizat de către partea reclamantă, subsecvent, instanța de recurs se află în situația de a verifica dacă la caz a fost îndeplinită condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului, a examinat toate pretențiile și argumentele înaintate (a se vedea, în contrast, Lebedinschi vs Moldova, 16 iunie 2015, parag. 31, 35 – 36; Nichifor vs Moldova, 20 septembrie 2016, parag. 29 – 31).

Inițial, Colegiul reține că pentru a verifica legalitatea deciziei contestate, fără a administra noi dovezi, va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecății.

Instanțele ierarhic inferioare, conform materialelor cauzei, au constatat că, în data de 19 iunie 2017 între O.M. „SEBO CREDIT” S.R.L., în calitate de împrumutător și Alexandr Cerveni, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nr. AG5494039 a sumei de 2700, 00 de lei, data scadență 19 iulie 2017 (f.d.4-6).

În pct. 2.6 al contractului de împrumut a fost inserată clauza privind penalitatea de întârziere pe zi, 1% (f.d.4).

Prin dispoziția de plată nr. 005244 din 19 iunie 2017, lui Alexandr Cerveni, i-a fost eliberat suma 2700, 00 lei, în baza contractului de împrumut Nr. AG5494039 (f.d.10).

Conform contractului de cesiune nr. 2/190426 din 26 aprilie 2019, O.C.N. „SEBO CREDIT” S.R.L., în calitate de cedent, a cesionat Î.M. „INCASO” S.R.L., în calitate de cesionar, dreptul de creanță împotriva debitorilor săi. În pct. 1.2 al contractului de cesiune se profilează că, „cedentul va cesiona creanțe în faza prejudiciară, judiciară și/sau de executare. Actele care vor confirma cesiunea sunt: prezentul contract și anexele la el și actul de predare-primire a creanțelor care reflectă sumele datorate și plățile efectuate la 31 martie 2019” (f.d.14-17). În anexa la contractul dat se identifică și pârâțul cu suma de 2700 de lei (f.d.11-13).

La 08 august 2019, Î.M. „INCASO” S.R.L. a expediat o reclamație lui Alexandr Cerveni, prin care ultimul este informat despre existența datoriei în mărime de 5900,00 de lei, care urmează a fi achitată în termen de 10 zile (f.d.8), fiind restituită cu mențiunea „nereclamat” (f.d.9).

Prin cererea de chemare în judecată depusă împotriva lui Alexandr Cerveni, Î.M. „INCASO” S.R.L. a solicitat încasarea datoriei în mărime de 4320, 00 de lei, precum a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 500,00 de lei și a cheltuielilor de judecată privind plata taxei de stat în sumă de 270, 00 de lei (f.d.1-3).

Aici urmează a fi precizat că datoria pretinsă de 4320,00 de lei include: costul total al împrumutului restant în mărime de 2700,00 lei și penalitatea contractuală în mărime de 1620,00 lei, adică 1% din suma datoriei restante pentru 100 de zile (f.d.1).

Prima instanță judecând cauza în fond, prin hotărârea din 22 martie 2021, a admis cererea de chemare în judecată depusă de Î.M. „INCASO” S.R.L. și a încasat de la Alexandr Cerveni în beneficiul Î.M. „INCASO” S.R.L. suma de 4320 de lei cu titlu de datorie totală în baza contractului de împrumut nr. AG5494039 din 19 iunie 2017, suma de 270 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru plata taxei de stat și suma de 500 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d.70, 81-83).

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, instanța de apel, prin decizia din 14 octombrie 2021, a respins ca fiind neîntemeiat apelul declarat de Alexandr Cerveni și a menținut fără modificări hotărârea din 22 martie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul Central (f.d.124-131).

Colegiul notează că, din textul recursului se profilează că, recurentul, deși, a solicitat casarea actului contestat, alegațiile acestuia vizează dezacordul cu soluția instanței în partea încasării penalității, precum și că nu a fost exclusă din datorie suma achitată în mărime de 567 de lei, corespunzător pretinzând micșorarea cheltuielilor de judecată privind plata taxei de stat.

Prin prisma criticilor formulate în cererea de recurs, Colegiul apreciază ca fiind corectă soluția instanțelor ierarhic inferioare, prin ce se impune respingerea

recursului declarat cu menținerea actelor de dispoziție judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare, din motivele ce succed.

Inițial Colegiul consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al părții recurente, dar va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În dezvoltarea soluției sale, pentru debut, instanța de recurs consideră necesar a evidenția că, instanțele ierarhic inferioare corect s-au pronunțat în favoarea încasării sumei împrumutului de 2700, 00 de lei de la Alexandr Cerveni în beneficiul Î.M. „INCASO” S.R.L.

Conform art. 512 alin. (1) Cod civil, în redacția în vigoare la data încheierii contractului de împrumut, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În virtutea art. 514 Cod civil, în aceeași redacție, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Art. 572 alin. (1), (2) Cod civil statuează că, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 867 alin. (1) Cod civil, în redacția în perioada de referință, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Având în vedere normele de drept material citate corelate cu circumstanțele reliefate *supra*, în situația în care Alexandr Cerveni a beneficiat de un împrumut în sumă de 2700, 00 de lei, conform contractului de împrumut Nr. AG5494039 din 19 iunie 2017 și și-a asumat obligația de a restitui suma acestuia, obligație ce nu s-a executat, instanțele ierarhic inferioare întemeiat au decis încasarea sumei date. Or, pct. 2.4 al contractului de împrumut indică data de 19 iulie 2017, ca fiind data finală a plății sumei oferite cu împrumut.

Colegiul reține ca fiind justificată constatarea instanței de apel precum că nu a fost probate argumentele lui Alexandr Cerveni precum că ar fi achitat 567 de lei din suma împrumutului, precum și că ar urma să achite doar suma de 2133 de lei.

Instanța de apel apreciind dispozițiile de încasare în numerar nr.008214 din 19 iulie 2017 pentru suma de 189,00 de lei și nr. 009290 din 26 iulie 2017 pentru suma de 189,00 de lei, prezentate de către Alexandr Cerveni, corect a punctat că, pentru perioada de prelungire a fost prevăzut un comision de gestiune. Astfel, în sensul pct. 2.11 al contractului de împrumut „perioada de prelungire și comisionul de gestiune la prelungire”, pentru perioada de 7 zile a fost prevăzut un comision de gestiune la prelungire de 189,00 de lei, pentru 14 zile-324,00 de lei și pentru 30 zile-513,00 lei (f.d.4), iar dispozițiile de încasare în numerar menționate confirmă doar faptul achitării comisionului de gestiune la prelungire, dar nu și a datoriei la împrumut.

Drept urmare, Colegiul reține ca fiind întemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare în partea încasării de la Alexandr Cerveni în beneficiul Î.M. „INCASO”

S.R.L a sumei de 2700,00 de lei cu titlu de datorie (împrumut) în baza contractului de împrumut nr. AG5494039 din 19 iunie 2017.

Or, înscrisuri care să ateste faptul achitării sumei date sau o parte a acesteia, de către Alexandr Cerveni nu au fost prezentate, având în vedere că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, obligație ce rezultă din art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă.

În ceea ce vizează încasarea de la Alexandr Cerveni în beneficiul Î.M. „INCASO” S.R.L a sumei de 1620 de lei cu titlu de penalitate conform pct. 2.6 al contractului de împrumut, Colegiul va menține și în această parte decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

La caz, reclamantul a pretins încasarea de la pârât a sumei de 1620 de lei cu titlu de penalitate ce ar constitui 1% din suma datoriei restante calculate pentru 100 de zile.

Colegiul reiterează că, în pct. 2.6 al contractului de împrumut nr. AG5494039 din 19 iunie 2017 a fost inserată clauza privind penalitatea de întârziere pe zi,1% (f.d.4).

Conform art. 602 alin.(1) Cod civil, în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă.

Art. 624 alin. (1) Cod civil, în aceeași redacție, statuează că, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

În virtutea art. 625 alin. (1), (2) Cod civil, în aceeași redacție, clauza penală se face în scris. Nerespectarea formei scrise atrage nulitatea clauzei penale.

În context, instanța de apel a notat că, la caz, clauza penală a fost inserată în contract, fiind convenită de părți la semnarea contractului.

Colegiul apreciază ca fiind irelevant argumentul recurentului precum că, O.M. „SEBO CREDIT” S.R.L. nu i-a furnizat cu 15 zile înainte de semnarea contractului informațiile necesare care să îi permită să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de împrumut. Or, anumite obiecții la acest capitol, de către recurent la semnarea contractului nu au fost înaintate.

De altfel, pct. 5 al contractului de împrumut: „toate prevederile Secțiunii I (Dispoziții Speciale) și Secțiunii II (Dispozițiile Generale), au fost negociate individual, cu bună-credință de către împrumutat și împrumutător și reflectă în mod corespunzător interesele împrumutatului”, precum și textul redactat inserat la numele debitorului până la aplicarea semnăturii precum că „Semnând contractul, declar că am examinat Dispozițiile Generale și Dispozițiile Speciale din prezentul contract, care sunt clare și consimt fără rezerve la realizarea acestora”, denotă că, recurentul a acceptat inclusiv clauza privind penalitatea identificată în pct.2.6 din contract.

Subsecvent, Colegiul reține constatarea instanței de apel precum că clauzele contractuale au fost convenite de părți la încheierea contractului și au confirmat

aceasta, semnând contractul, precum și că lui Alexandr Cervenii i-au fost explicate clauzele contractului și ultimul semnând contractul a acceptat condițiile acestuia.

Colegiul relevă că, stabilirea penalității de întârziere în mărime de 1 % din suma împrumutului neachitat, la caz, pretinsă pentru 100 de zile în sumă de 1620 de lei, nu este contrară principiului buneii-credințe și nici nu poate fi apreciată ca fiind disproporționată, în sensul pretins de recurent.

De altfel, prin disproporție ar urma să se creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, contrar buneii-credințe, însă, la caz nu este identificat un astfel de dezechilibru. Or, instanța a luat în considerare obiectul contractului în raport cu toate circumstanțele care au însoțit încheierea acestui contract, precum și celelalte clauze ale acestuia și nu au fost identificate situații în defavoarea pârâtului.

Mai mult, însuși recurentul a recunoscut faptul neachitării integrale a datoriei contractate la data de 19 iunie 2017 în sumă de 2700 de lei, or, recurentul a pretins doar achitarea sumei de 567 de lei din contul datoriei, însă această circumstanță nu a fost confirmată.

La caz, Colegiul reiterează că, din prevederile contractului din 19 iunie 2017 rezultă că suma împrumutului de 2700 de lei acordată lui Alexandr Cervenii, a devenit scadentă la data de 19 iulie 2017, conform pct. 2.4 din contract (f.d.4), însă în împrejurările detaliate anterior, s-a stabilit că Alexandr Cervenii nu a restituit suma împrumutului.

În context, prezintă relevanță faptul că obligația principală nu a fost executată nici integral și nici parțial. Or, prin pretențiile formulate în prezenta cerere de chemare în judecată, depusă la 31 octombrie 2019, a fost solicitată atât suma împrumutului de 2700 de lei, contractat la 19 iunie 2017, cât și penalitatea de întârziere în sumă de 1620 de lei (f.d.1-3).

Având în vedere circumstanțele enunțate, Colegiul apreciază ca fiind nejustificată alegația recurentului de respingere a pretenției reclamantului cu privire la încasarea penalității prin prisma prevederilor art. 716 alin. (1), (2) Cod civil.

Or, în sensul art. 716 alin. (1), (2) Cod civil, în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, o clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporționat, contrar principiilor buneii-credințe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări. Caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevedere: a) nu este compatibilă cu principiile de bază (esențiale) ale reglementărilor de la care derogă; b) limitează drepturile sau obligațiile esențiale, care rezultă din natura contractului, de o manieră care periclitează scopul contractului; c) nu este clară.

La caz, pornind de la faptul că, clauza contractuală privind penalitatea este formulată clar și precis, nu derogă de la principiile esențiale, nu este determinată aplicabilitatea normei de drept invocate de recurent.

În contextul normei citate este evident că, în astfel de situații se ia în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, precum și alte împrejurări, iar, la caz, conjunctura reliefată anterior atestă că, recurentul a acceptat clauzele contractuale formulate, inclusiv clauza inserată la pct. 2.6. din contract, fără a înainta obiecții. Deși, părțile nu se află pe poziții de egalitate, nici în ce privește cunoștințele de specialitate, nici în ceea ce

privește puterea de negociere, însă, la caz, acest aspect nu poate servi ca temei de respingere a pretenției de încasare a penalității, având în vedere caracterul clar al acestei clauze, precum și faptul că în sarcina pârâtului nu a fost pusă o obligație suplimentară, ce nu ar fi prevăzută de legislația națională.

Drept urmare, instanța de apel întemeiat a menținut soluția primei instanțe în partea încasării sumei de 1620 de lei cu titlu de penalitate.

În conformitate cu art. 94 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii. Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărârea atacată sau pronunță o nouă hotărâre, instanța ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

În contextul normei citate, corespunzător urmează a fi menținută dispoziția instanței ierarhic inferioare în partea menținerii hotărârii primei instanțe de încasare a taxei de stat în cuantum de 270 de lei de la Alexandr Cervenii în beneficiul Î.M. „INCASO” S.R.L. Or, anume în partea cheltuielilor de judecată privind taxa de stat recurentul și-a exprimat dezacordul.

Deși, recurentul a solicitat casarea actului judecătoresc contestat, nu a adus anumite argumente care ar exprima dezacordul acestuia cu hotărârea primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, în partea încasării cheltuielilor pentru asistență juridică.

Alte argumente invocate de recurent, în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate supra și se axează pe circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanțele ierarhic inferioare, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

De asemenea, Colegiul notează că, în cadrul judecării cauzei, instanțele ierarhic inferioare au creat participanților la proces condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 CEDO.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. a), alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Alexandr Cervenii.

Se menține decizia din 14 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 22 martie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, în cauza civilă, la cererea

de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „INCASO” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Alexandr Cervenî cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat